

Aanleiding en urgentie

- ▶ Nederland staat voor een aantal maatschappelijke transities (bijv. voedsel, zorg en energie)
- ▶ Transities zijn fundamentele, langlopende maatschappelijke veranderingen in de structuur, cultuur en infrastructuur van een samenleving. Ze leveren fricties op, maar ook kansen.
- ▶ WTI spelen een cruciale rol in transities: om problemen te identificeren en oplossingen te ontwikkelen

VERSTERK DE ROL VAN WETENSCHAP, TECHNOLOGIE EN INNOVATIE IN MAATSCHAPPELIJKE TRANSITIES

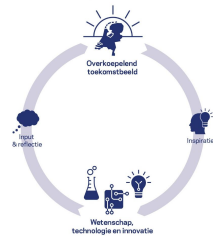
Wetenschap, technologie en innovatie kunnen een sterkere, meer effectieve rol spelen in maatschappelijke transities. Daarvoor moet de regering zorgen voor:

1. een overkoepelend beeld van het Nederland van de toekomst én
2. een nieuwe aanpak voor transities.

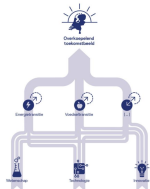
Het toekomstbeeld en de aanpak:

- maken gerichte investeringen mogelijk,
- zorgen voor afstemming tussen maatschappelijke transities,
- en brengen onderzoekers en innovatoren samen met maatschappelijke en creatieve partijen.

Tezamen leidt dit tot een iteratief leerproces van visie en acties¹ (zie figuur →)

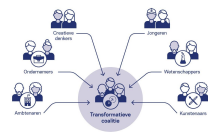

Drie aanbevelingen voor de totstandkoming van toekomstbeeld en aanpak

Bouw een toekomstbeeld op rond vensters

- ▶ Inhoudelijk aan de hand van onderling verbonden 'vensters' die uitkijken op belangrijke onderdelen van de samenleving.
- ▶ Neem voor het proces als regering de leiding en laat maatschappelijke partijen input geven.
- ▶ Stel het beeld op transparante wijze bij
- ▶ Beleg eindverantwoordelijkheid bij onderdaar

Geef transformatieve coalities een prikkelende opdracht mee

- ▶ Rndom bepaalde transitieopgave
- ▶ Creatieve denkers en stakeholders met duidelijk belang bij oplossen van maatschappelijke opgave
- ▶ Opdracht: geef input aan het toekomstbeeld
- ▶ Opdracht: breng een leerproces op gang

Zet in elk ministerie een toekomstgroep op

- ▶ Eigenwijze, loyale medewerkers uit allerlei afdelingen en lagen.
- ▶ Opdracht: nadenken over wat er bij de ministeries zelf moet veranderen

Problemanalyse

- ▶ Innovatiebeleid is te generiek (gebrek aan richting*),
- ▶ Te veel gericht op incrementele innovatie en aanbod-gedreven (gebrek aan vraagontwikkeling *).
- ▶ Geen prikkel tot experimenteren met echt radicale innovatie en vraagarticulatie (gebrek vraagontwikkeling en reflexiviteit*)
- ▶ Geen duidelijke maatschappelijke opdracht (gebrek aan richting en coördinatie)
- ▶ Missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid heeft onvoldoende effect op transities (gebrek vraagontwikkeling en coördinatie*)
- ▶ Beleid dat zich wel op transities richt is te versnipperd (gebrek coördinatie)
- ▶ Onvoldoende transitie-gerichte onderzoeks- en innovatiecapaciteit

* Corresponderen met transitie-falen zoals in de literatuur geïdentificeerd²

¹ Loorbach, D. (2007) Proefschrift EUR; Lachman, D.A. Energy Policy, 58, 269-276 (2013); Potjer, S. (2019) Urban Futures Studio, Utrecht
² Weber, K. M., & Rohracher, H. (2012). Research Policy, 41(6), 1037–1047; Schot, J., & Steinmueller, W. E. (2018). Research Policy, 47(9), 1554–1567.

Meer informatie?

Kathleen Torrance
k.torrance@awti.nl

Chris Eveleens
c.eveleens@awti.nl

info@awti.nl
070 3110 920